Instituut
Fysieke
Veiligheid

Kwalificatiedossier Brandweerduiker

Versie: 2.0, 13 juni 2022 (aanpassingen n.a.v. feedback Ministerie JenV)

Instituut Fysieke Veiligheid
Brandweeracademie
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.ifv.nl
info@ifv.nl
026 355 24 00

Colofon

Opdrachtgever:	Werkveldadviescommissie
Contactpersoon:	Iris de Vrieze
Titel:	Kwalificatiedossier Brandweerduiker
Datum:	13 juni 2022
Status:	Definitief, goedgekeurd door VB
Versie:	2.0
Auteurs:	Clusterwerkgroep Duikfuncties
Eindverantwoordelijk:	Veiligheidsberaad

Inhoud

Inhoud 3

1 Inleiding 4

Deel A Algemene informatie 5

Deel B Overzicht kerntaken 6

Deel C Competenties 7

Deel D Uitwerking kerntaken 8

Deel E Specificaties vakbekwaamheid 10

Deel F Verantwoording 11

1 Inleiding

Opbouw dossier

Het kwalificatiedossier beschrijft op gestandaardiseerde wijze de functievereisten voor een beginnend beroepsbeoefenaar binnen een veiligheidsregio. De opbouw van het kwalificatiedossier ziet er als volgt uit:

Deel A	Algemene informatie over wat de functie typeert
Deel B	Beschrijving van kerntaken
Deel C	Beschrijving van competenties
Deel D	Uitwerking van de kerntaken in werkzaamheden en daaruit voortvloeiend de keuzes en dilemma's van de functie.
Deel E	Beschrijving van de specificaties van zowel de initiële als de blijvende vakbekwaamheid, evenals een beschrijving van het (instroom-) niveau.
Deel F	Verantwoording van de totstandkoming van het kwalificatiedossier als het benoemen waar de verantwoordelijkheid ligt voor het onderhouden van het kwalificatiedossier.

Samenhang kwaliteitsinstrumenten

Het kwalificatiedossier vormt de basis voor het onderwijs en de examinering. Een overzicht van kennis en vaardigheden is opgenomen in het opleidingsplan. Beoordelingscriteria zijn opgenomen in het examenplan. Onderstaand schema geeft deze samenhang weer.

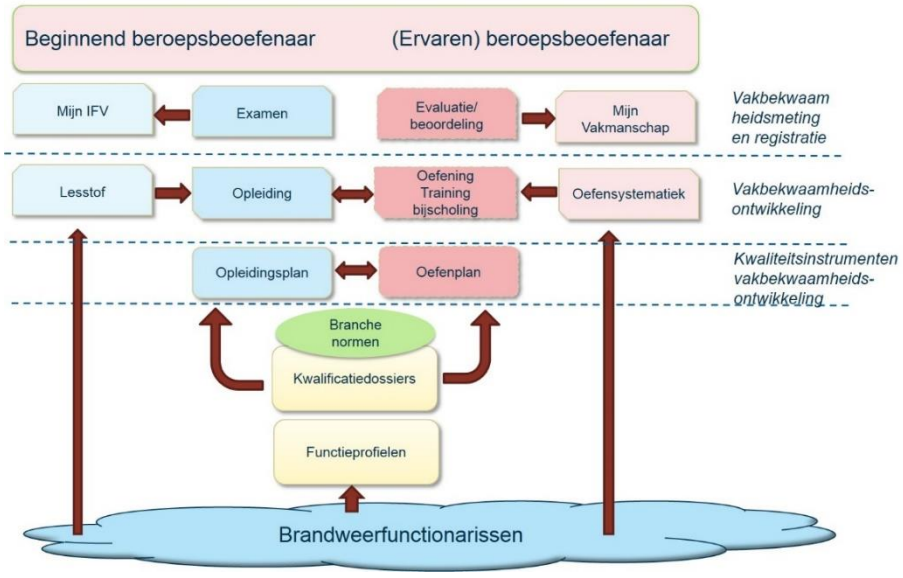

Deel A Algemene informatie

A1. Typering van de functie
De brandweerduiker verricht werkzaamheden op het gebied van de operationele specialistische ondersteuning bij waterongevallen. De brandweerduiker maakt deel uit van de duikploeg, die minimaal bestaat uit een duikploegleider[1], reddingsduiker, reserveduiker en assistent-duikploeg. De situatie ter plaatse is bepalend voor de uit te voeren taak. De brandweerduiker voert (zoek)opdrachten uit van de duikploegleider en meldt bevindingen aan de signaalhouder. De duikploeg werkt volgens procedures samen met de bemanning van een tankautospuit en andere brandweereenheden ter plaatse. Bij een oefening werkt de duikploeg zelfstandig onder leiding van de duikploegleider.

A2. Werkomgeving
De brandweerduiker verricht zijn werkzaamheden binnen de brandweerorganisatie van de Veiligheidsregio. Hij[2] voert zijn werkzaamheden voor het grootste deel uit op de plaats van het incident of de oefening, ongeacht het tijdstip van de dag. Onder water werkt hij doorgaans alleen. Hij hanteert de bepakking van de waterongevallenwagen. De brandweerduiker functioneert conform de Arbowet en de regionaal vastgestelde Werkinstructie Werken onder overdruk brandweer.

A3. Positie van de functie
De functie van brandweerduiker is uitvoerend van aard. Hij voert zijn werkzaamheden onder leiding van de duikploegleider uit. Hij draagt zorg voor zijn fysieke en mentale conditie. Hij is zelf of met de duikploeg verantwoordelijk voor het kiezen van werkzaamheden en bijbehorende middelen die passen bij de opdracht van de duikploegleider. Hij werkt volgens (veiligheids)procedures en werkafspraken.

A4. Complexiteit van de functie
De werkzaamheden variëren en moeten in wisselende en van tevoren niet bekende situaties worden toegepast. Door het werken in niet bekende situaties is het denkbaar dat de brandweerduiker moet afwijken van bestaande procedures. Dit gebeurt altijd binnen de gestelde kaders m.b.t veiligheid en na toestemming van de duikploegleider.

---

[1] De duikploegleider is tevens duikmedisch begeleider (minimaal DMB B1). Hij kan de uitvoering van duikmedische taken toewijzen aan de duikmedisch gecertificeerde assistent-duikploeg (minimaal DMB B1).
[2] Waar 'hij' staat, kan ook 'zij' gelezen worden.

Deel B Overzicht kerntaken

B1. Kerntaak 1: uitrukken naar het incident[3]
De brandweerduiker rukt samen met de rest van de duikploeg uit naar het incident. Hij selecteert de persoonlijke beschermingsmiddelen, controleert deze, trekt deze aan en voert een buddycheck uit. Hij komt, voor zover mogelijk, voorbereid (persoonlijke bescherming, incidentafhankelijke middelen en een begrepen/bevestigde opdracht) aan bij het incident.

B2. Kerntaak 2: verkennen van het incident[3]
De brandweerduiker werkt samen met de rest van de duikploeg en zorgt eenmaal ter plaatse dat hij snel inzetgereed is. Risico's en gevaarsituaties die de veiligheid van de brandweerweerduiker en slachtoffer(s) kunnen bedreigen meldt hij bij de duikploegleider.

B3. Kerntaak 3: bestrijden van het incident[3]
De brandweerduiker spoort als reddingsduiker mensen en dieren op in het water van maximaal 15 meter diepte en op het water en redt of bergt ze. In gevallen waarbij acuut gevaar bestaat voor het milieu of voor de scheepvaart spoort de brandweerduiker objecten op en bergt ze. De brandweerduiker kan als oppervlakteredder optreden. Als reserveduiker staat de brandweerduiker gereed om directe hulp te verlenen aan een reddingsduiker die in een noodsituatie verkeert. Tevens ondersteunt de reserveduiker de reddingsduiker aan de oppervlakte bij het overdragen van het slachtoffer.

B4. Kerntaak 4: herstellen na het incident[3]
In samenspraak met de rest van de duikploeg maakt de brandweerduiker de waterongevallenwagen inzetgereed. Hij maakt de persoonlijke duikuitrusting inzetgereed. Hij registreert de noodzakelijke gegevens in zijn persoonlijk duiklogboek en laat dat aftekenen door de duikploegleider. Na afloop van de inzet neemt hij met de ploegleden deel aan een evaluatiegesprek over de inzet en na een traumatische ervaring indien nodig aan een nazorgtraject.

---

[3] het incident zoals gedefinieerd in de landelijke Werkinstructie Werken onder overdruk brandweer.

Deel C Competenties

De onderstaande benoemde competenties zijn het meest relevant voor de functie en/of cruciaal bij het uitvoeren van (een deel van) de kerntaken.

Stressbestendigheid

Niveau C (voorbeeld zijn)

- Geeft bij tijdsdruk of tegenslag weloverwogen prioriteit aan aspecten van het eigen werk en blijft doeltreffend handelen.
- Is een voorbeeld voor anderen door rustig en adequaat optreden.
- Ziet het betrekkelijke in van tegenwerpingen en laat zich hierdoor niet meeslepen in emotionele meningsverschillen.
- Bewaart de kalmte wanneer de situatie uit de hand dreigt te lopen.
- Toont zich niet snel gespannen op het werk.

Flexibiliteit

Niveau D (meewerken)

- Is bereid zich extra in te zetten wanneer de situatie daar om vraagt.
- Helpt anderen bij hun werk indien gewenst.
- Staat open voor veranderingen en verbeteringen die anderen voorstellen.
- Werkt mee als de situatie dit vereist.

Resultaatgerichtheid

Niveau D (binnen kaders)

- Stelt prioriteiten en komt afspraken na.
- Werkt binnen kaders aan het tijdig en volgens afgesproken criteria behalen van afgesproken resultaten.
- Maakt af waar hij/zij aan begint.
- Levert resultaten binnen de afgesproken tijd.

Zelfstandigheid

Niveau D (uitvoeren)

- Verricht zonder hulp van anderen taken.
- Vormt zich een eigen beeld van de situatie.
- Vertrouwt op eigen kennis en ervaring.
- Handelt zelfstandig maar volgens bepaalde procedures.

Nauwkeurigheid

Niveau D (kwaliteit bewaken)

- Heeft oog voor kwaliteit maar ook kwantiteit van het werk.
- Controleert het eigen werk op tekortkomingen en herstelt gemaakte fouten.
- Verwerkt gegevens en/of verricht handelingen met een grote mate van precisie.
- Werkt zorgvuldig.

Deel D Uitwerking kerntaken

D1. Uitwerking kerntaak 1: uitrukken naar het incident
D1.1 Werkzaamheden:
D1.1.1 selecteert de persoonlijke duikuitrusting en controleert deze
D1.1.2 trekt de persoonlijke duikuitrusting aan
D1.1.3 voert snel en vaardig een buddycheck uit
D1.1.4 laat zich onderweg actief informeren over de verwachte aard van de inzet
D1.1.5 deelt zijn relevante kennis met de duikploeg
D1.1.6 bereidt zich mentaal voor
D1.2 Keuzes en dilemma's
D1.2.1 De brandweerduiker kan zich moeilijk voorbereiden op een situatie die lange tijd onduidelijk kan blijven.

D2. Uitwerking kerntaak 2: verkennen van het incident
D2.1 Werkzaamheden:
D2.1.1 herkent risico's en (indirecte) gevaarsituaties (o.a. stroming, weersomstandigheden) die de veiligheid van de brandweerweerduiker en slachtoffer(s) kunnen bedreigen en meldt deze bij de duikploegleider
D2.1.2 communiceert zijn bevindingen accuraat
D2.1.3 werkt samen met de rest van de duikploeg en overige brandweereenheden
D2.1.4 handelt volgens de van toepassing zijnde procedures en indien hij hiervan moet afwijken improviseert hij na toestemming van de duikploegleider
D2.2 Keuzes en dilemma's
D.2.2.1 De brandweerduiker weegt de verwachte resultaten van zijn opdracht af tegen de risico's t.a.v. zijn eigen veiligheid en gezondheid.

D3. Uitwerking kerntaak 3: bestrijden van het incident
D3.1 Werkzaamheden:
D3.1.1 werkt in een door de duikploegleider aangegeven gebied op en in het water D3.1.2 gebruikt de persoonlijke duikuitrusting op een veilige manier D3.1.3 past verschillende zoekmethoden toe D3.1.4 communiceert met de signaalhouder D3.1.5 haalt slachtoffer(s) uit het water of een te water geraakt object D3.1.6 bergt op een veilige wijze objecten om slachtoffer(s) te redden D3.1.7 bergt op een veilige wijze objecten die een acuut gevaar opleveren voor het milieu of de scheepvaart D3.1.8 redt als reserveduiker in een noodsituatie de reddingsduiker D3.1.9 voert een oppervlakteredding uit

D3.2 Keuzes en dilemma's
D3.2.1 De brandweerduiker handelt in stressvolle situaties (onder tijdsdruk, met beperkt tot geen zicht). D3.2.2 De brandweerduiker weegt de verwachte resultaten van zijn opdracht af tegen de risico's t.a.v. zijn eigen veiligheid en gezondheid.

D4. Uitwerking kerntaak 4: herstellen na het incident
D4.1 Werkzaamheden:
D4.1.1 reinigt, of ontsmet i.o.m. de duikploegleider, de persoonlijke duikuitrusting en maakt deze inzetgereed conform WOD-SOE[4] D4.1.2 reinigt, of ontsmet i.o.m. de duikploegleider, de gebruikte materialen van de waterongevallenwagen en maakt samen met de rest van de duikploeg de wagen inzetgereed conform WOD-SOE[4] D4.1.3 verzorgt eigen hygiëne en bevordert eigen herstel D4.1.4 registreert de uitgevoerde duikarbeid in het persoonlijk duiklogboek en laat dit aftekenen door de duikploegleider D4.1.5 neemt met de ploegleden deel aan een evaluatiegesprek over de inzet D4.1.6 neemt, na een traumatische ervaring, met de betrokken hulpverleners indien nodig deel aan een nazorgtraject
D4.2 Keuzes en dilemma's
D4.2.1 De brandweerduiker moet kunnen omgaan met schokkende gebeurtenissen.

[4] De WOD-SOE is vertaald in een regionaal aangevulde landelijke Werkinstructie Werken onder overdruk brandweer.

Deel E Specificaties vakbekwaamheid

E1. Toelating, certificatie en diploma

Voor toelating tot de opleiding Brandweerduiker is VMBO werk- en denkniveau vereist.
De minimumleeftijd om in aanmerking te komen voor de functie van brandweerduiker is 18 jaar, conform de Arboregeling.
Om het certificaat Duiker te ontvangen moet de kandidaat voldoen aan de eisen zoals gesteld in Toetsplan SWOD, te vinden op www.werkenonderoverdruk.nl.
Om het diploma Brandweerduiker te ontvangen moet de kandidaat voldoen aan de eisen zoals gesteld in de IFV toetswijzer en de proeve van bekwaamheid afsluiten met een voldoende eindresultaat.
Voor het uitvoeren van de functie van brandweerduiker is het diploma Brandweerduiker en (minimaal) het certificaat A15 overeenkomstig WSCS WOD-D vereist. De brandweerduiker moet duikmedisch goedgekeurd zijn. Deze keuring vindt jaarlijks plaats.

E2. Vakbekwaam blijven en hercertificatie

De brandweerduiker is verantwoordelijk voor het op peil houden van zijn vakinhoudelijke competenties. Hij ontwikkelt inzicht in zijn vakbekwaamheid door kritisch naar zijn eigen handelen te kijken en feedback te vragen. Een door de werkgever aangewezen persoon kan hem daarbij ondersteunen door gevraagd en ongevraagd feedback te geven.
De brandweerduiker geeft zijn leer- en oefenbehoeften aan bij zijn leidinggevende en/of duikcoördinator. Hij houdt zijn competenties op peil en blijft op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen en vakkennis. Hij toont zijn vakbekwaamheid door zich te laten beoordelen. De invulling hiervan is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van werknemer en werkgever. De werkgever maakt bij de invulling gebruik van de landelijke standaarden blijvende vakbekwaamheid. Deze standaarden staan op www.ifv.nl. De functie van brandweerduiker is, voor wat betreft de certificatie-eisen A15, onderworpen aan periodieke hercertificatie op WSCS WOD-D.

Deel F Verantwoording

F1. Procesinformatie
Herzien door: Clusterwerkgroep duikfuncties
Onder regie van: Werkveldadviescommissie
Vastgesteld door: Werkveldadviescommissie, 22 maart 2019 RCDV, september 2021 Veiligheidsberaad, 4 oktober 2021
Versie: 2.0, juni 2022 (n.a.v. feedback JenV aangepast)
Brondocumenten: Kwalificatiedossier Brandweerduiker (2009) Het dossier is in november 2009 aangeboden aan het ministerie van BZK. Procesverantwoording is te vinden in de verantwoordingsnotitie inzake het opstellen van kwalificatiedossiers voor de brandweer (Van der Lijcke, juni 2009). NVBR – Kwalificatieprofiel voor de brandweerduiker werkzaam binnen de brandweer, november 2008. Competentiewoordenboek, BuitenhekPlus en Leeuwendaal (2012)
Verantwoordelijkheid beheer en onderhoud: De verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen en onderhouden van de kwalificatiedossiers voor functionarissen werkzaam binnen de brandweer is belegd bij het Instituut Fysieke Veiligheid (www.ifv.nl). Het Instituut Fysieke Veiligheid pleegt periodiek onderhoud aan elk kwalificatiedossier, conform de notitie ‘Structureel beheer van de kwalificatiedossiers brandweerfuncties; werkproces en organisatie’ d.d. oktober 2013.